Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

8. märts 2016*

Apellatsioonkaebus — Riigiabi — Kreeka põllumajanduskindlustustega tegeleva asutuse (ELGA) poolt aastatel 2008 ja 2009 makstud hüvitusabi — Otsus, millega abi tunnistatakse siseturuga kokkusobimatuks ja kohustatakse see tagasi nõudma — Mõiste „riigiabi“ — ELTL artikli 107 lõike 3 punkt b — Põllumajandussektoris antava riigiabi suunised — Põhjendamiskohustus — Tõendite moonutamine

Kohtuasjas C-431/14 P,

mille ese on Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 56 alusel 19. septembril 2014 esitatud apellatsioonkaebus,

Kreeka Vabariik, esindajad: I. Chalkias ja A. Vasilopoulou,

apellant,

teine menetlusosaline:

Euroopa Komisjon, esindajad: A. Bouchagiar, R. Sauer ja D. Triantafyllou,

kostja esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: asepresident presidendi ülesannetes A. Tizzano, kodade presidendid L. Bay Larsen, T. von Danwitz, A. Arabadjiev (ettekandja), C. Toader, D. Šváby ja C. Lycourgos, kohtunikud A. Rosas, E. Juhász, M. Safjan, M. Berger, A. Prechal ja E. Jarašiūnas,

kohtujurist: E. Sharpston,

kohtusekretär: ametnik I. Illéssy,

arvestades kirjalikus menetluses ja 6. oktoobri 2015. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 15. oktoobri 2015. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: kreeka.

otsuse

1 Apellatsioonkaebusega palub Kreeka Vabariik tühistada Euroopa Liidu Üldkohtu 16. juuli 2014. aasta otsus Kreeka *vs.* komisjon (T-52/12, EU:T:2014:677, edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus“), milles kohus jättis rahuldamata liikmesriigi hagi, milles paluti tühistada komisjoni 7. detsembri 2011. aasta otsus 2012/157/EL hüvitusabi kohta, mida maksis Kreeka põllumajanduskindlustusega tegelev asutus (ELGA) aastatel 2008 ja 2009 (ELT 2012, L 78, lk 21, edaspidi „vaidlusalune otsus“).

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

2 Euroopa Komisjoni 17. detsembri 2008. aasta teatisega kehtestatud ajutise ühenduse riigiabi meetmete raamistiku praeguses finants- ja majanduskriisis rahastamisele juurdepääsu toetamiseks (ELT 2009, C 16, lk 1; edaspidi „AÜR“) punktis 4.1 on sätestatud:

„[...]

Arvestades praeguse finantskriisi tõsidust ja selle mõju liikmesriikide majandusele üldiselt, leiab komisjon, et teatavat liiki riigiabi on nende raskuste leevendamiseks piiratud ajavahemikul õigustatud ning seda võib [ELTL] artikli [107] lõike 3 punkti b alusel pidada ühisturuga kokkusobivaks.“

3 AÜR-i punkti 4.2.2 kolmandas lõigus on sätestatud järgmist:

„Komisjon peab sellist riigiabi [ELTL] artikli [107] lõike 3 punkti b alusel ühisturuga kokkusobivaks, kui järgmised tingimused on täidetud:

[...]

h) kõnealust abimeedet ei tohi kohaldada ettevõtjate suhtes, kes tegelevad põllumajandustoodete esmatootmisega […]“

4 AÜR-i punktis 7 on märgitud:

„[…]

Kooskõlas komisjoni teatisega kohaldatavate eeskirjade kindlaksmääramise kohta õigusvastase riigiabi hindamiseks [EÜT 2002, C 119, lk 22] kohaldab komisjon abi suhtes, millest ei ole teatatud, järgmisi dokumente:

a) käesolevat teatist, kui abi anti pärast 17. detsembrit 2008;

b) muudel juhtudel abi andmise ajal kohaldatud suuniseid.

[…]“

5 AÜR-i muudeti komisjoni teatisega, mis avaldati Euroopa Liidu Teatajas 31. oktoobril 2009 (C 261, lk 2, edaspidi „muudetud AÜR“). Nimetatud teatise punktis 1 on märgitud:

„[...]

[AÜR-i] [p]unktis 4.2 osutatud võimalust anda ühisturuga kokkusobivat abi piiratud summas ei kohaldata ettevõtjate suhtes, kes tegelevad põllumajandustoodete esmatootmisega. Põllumajandustootjatel aga on finantskriisi tagajärjel üha raskem laenu saada.

[…] on asjakohane võtta kasutusele spetsiaalne, ühisturuga kokkusobiv piiratud summas antav abi ettevõtjatele, kes tegelevad põllumajandustoodete esmatootmisega.“

6 Muudetud AÜR-i punkti 4.2.2 kolmandas lõigus sätestatud:

„Komisjon peab sellist riigiabi [ELTL] artikli [107] lõike 3 punkti b alusel ühisturuga kokkusobivaks, kui järgmised tingimused on täidetud:

[...]

h) […] Kui põllumajandustoodete esmatootmisega tegelevatele ettevõtjatele antakse abi […], ei või sularahatoetus (või sellega samaväärne brutotoetus) ületada 15 000 eurot ettevõtja kohta […]“

7 Muudetud AÜR jõustus 28. oktoobril 2009.

Kreeka õigus

8 Seadusega nr 1790/1988, milles käsitletakse Kreeka põllumajanduskindlustuse organisatsiooni korraldust ja toimimist ning millega kehtestatakse muud normid (FEK A’ 134/20.6.1988, edaspidi „seadus nr 1790/1988“), loodi avalikku huvi esindav asutus nimega „Kreeka põllumajanduskindlustusega tegelev asutus“ (ELGA). ELGA on eraõiguslik juriidiline isik, mis kuulub täielikult riigile; selle ülesanne on eelkõige põllumajandusettevõtjate taime- ja loomakasvatustoodangu ning taime- ja loomaressursside kindlustamine looduslikest ohtudest tingitud kahju vastu.

9 Vastavalt seaduse nr 1790/1988 artiklile 3a kohtuasja asjaolude toimumise ajal kehtinud redaktsioonis on ELGA kindlustusskeem kohustuslik ja hõlmab looduslikke ohte.

10 Vastavalt seaduse nr 1790/1988 artiklile 5a kohtuasja asjaolude toimumise ajal kehtinud redaktsioonis kehtestati põllumajandusettevõtjatele, kes on nimetatud skeemi kohaselt kindlustatud isikud, selle tarbeks spetsiaalne kindlustusmakse, mis tuleb maksta ELGA-le. Kõnealune säte on sõnastatud järgmiselt:

„1. ELGA-le tuleb tasuda spetsiaalseid kindlustusmakseid järgmiste riikliku põllumajandustoodangu toodete ja alltoodete pealt:

a) taimset ja loomset päritolu tooted […]

[...]

3. Spetsiaalne kindlustusmakse on taimsete toodete puhul 2% ja loomsete toodete puhul 0,5% […]. Need maksemäärad arvutatakse nimetatud toodete väärtuse põhjal.

[...]

7. [...] spetsiaalse kindlustusmakse tasuvad seaduses määratletud maksukohustuslased pädevale maksuametile [...]

8. [...] kohustus tasuda spetsiaalset kindlustusmakset [pädevale maksuametile] on isikutel, kellel […] on kohustus väljastada ostu- või müügiarveid põllumajandustoodete või -alltoodete pealt […]

[...]

15. Kui põllumajandustooteid ostetakse vahetult tootjalt ja hind tasutakse tootjale panga maksekorraldusega, siis peab kõnealune pank spetsiaalse kindlustusmakse kinni ja kannab selle üle ELGA-le […]

16. Spetsiaalsest kindlustusmaksest tulenevad ELGA tulud, mida kogub riigikassa, lähevad riigieelarvesse riigi tuludena ning kantakse spetsiaalsesse tulurubriiki. Need tulud makstakse ELGA-le põllumajandusministeeriumi eelarvest, millest tehakse igal aastal võrdne assigneering ettepaneku põhjal, mille ELGA sellele ministeeriumile teeb. Eespool nimetatud spetsiaalse kindlustusmakse summadelt, mida kogub riigikassa ELGA kasuks, peab riik kinni kaks protsenti (2%) kogumise eest. Samuti nende summade pealt, mida kogub riigikassa tuludeklaratsioonide põhjal, mida on esitanud isikud, kellel on kohustus neid makseid teha, ja muude dokumentide põhjal, peab riik kinni kolm protsenti (3%) tuvastamise eest […]“

Vaidluse taust ja vaidlusalune otsus

11 Pärast seda, kui 2009. aasta jaanuaris suur hulk Kreeka põllumajandustootjaid protestisid kahjumi pärast, mis neile tekkis 2008. aastal halbade ilmastikutingimuste tõttu, võtsid majandusminister ning maaelu arengu ja toiduminister 30. jaanuaril 2009 vastu ministrite määruse nr 262037 erakorraliselt makstava hüvitise kohta kahju korral põllumajandustoodangule (FEK B’ 155/2.2.2009, edaspidi „ministrite määrus“), millega Kreeka Vabariik nägi ette, et ELGA maksab tootjatele erakorraliselt 425 miljoni euro ulatuses hüvitisi. Sellest määrusest ilmneb, et määruse kohaldamisega ELGA eelarvesse tekkivaid kulusid rahastati laenu abil, mille kohta ELGA oli pankadega sõlminud riigi tagatisega laenulepingu.

12 Vastuseks komisjoni teabenõudele teavitas Kreeka Vabariik 20. märtsi 2009. aasta kirjas komisjoni, et ELGA oli 2008. aastal põllumajandusettevõtjatele välja maksnud hüvitisi kindlustusega hõlmatud kahju eest summas 386 986 648 eurot. See summa saadi osaliselt tootjate tasutud kindlustusmaksetest (summas 88 353 000 eurot) ja osaliselt vahenditest, mis tulenevad 444 miljoni euro suurusest laenust, mille kohta ELGA-l oli pangaga sõlmitud riigi tagatisega laenuleping kümneks aastaks.

13 Komisjon algatas 27. jaanuari 2010. aasta otsusega (ELT C 72, lk 12) ELTL artikli 108 lõikes 2 ette nähtud ametliku uurimismenetluse asjas C 3/10 (ex NN 39/09), mis puudutab ELGA poolt aastatel 2008 ja 2009 makstud hüvitisi (edaspidi „kõnealune abi“). Komisjon võttis 7. detsembril 2011 vastu vaidlusaluse otsuse.

14 Vaidlusaluse otsuse resolutsioon on sõnastatud järgmiselt:

„Artikkel 1

1. Hüvitised, mida [ELGA] põllumajandustootjatele 2008. ja 2009. aastal maksis, kujutavad endast riigiabi.

2. 2008. aastal spetsiaalse kohustusliku kindlustusskeemi raames antud hüvitusabi on siseturuga kokkusobiv 349 493 652,03 euro ulatuses, mille ELGA andis tootjatele, et hüvitada nende taimekasvatustoodangule põhjustatud kahju, samuti on siseturuga 91 500 euro ulatuses kokkusobiv abi, mille eesmärk oli hüvitada kahju, mida põhjustasid taimekasvatustoodangule karud, ja nimetatud abi raames võetud korrektiivmeetmetega seotud abi. 2008. aastal spetsiaalse kindlustusskeemi raames välja makstud hüvitusabi ülejäänud summa on siseturuga kokkusobimatu.

3. 2009. aastal [ministrite määruse] alusel antud hüvitusabi on siseturuga kokkusobiv 27 614 905 euro ulatuses.

Hüvitusabi ülejäänud osa summas 387 404 547 eurot, mis anti tootjatele enne 28. oktoobrit 2009, on siseturuga kokkusobimatu. See järeldus ei käi abi kohta, mis vastas selle andmise hetkel kõikidele [komisjoni 20. detsembri 2007. aasta] määruses (EÜ) nr 1535/2007[, milles käsitletakse [ELTL artiklite 107 ja 108] kohaldamist vähese tähtsusega abi suhtes põllumajandustoodete tootmise sektoris (ELT L 337, lk 35),] kehtestatud tingimustele.

Artikkel 2

1. Kreeka [Vabariik] võtab kõik vajalikud meetmed, et nõuda artiklis 1 osutatud siseturuga kokkusobimatu abi, mis on juba õigusvastaselt abisaajate käsutusse antud, nendelt tagasi.

[...]“

Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

15 Kreeka Vabariik esitas 8. veebruaril 2012 Üldkohtu kantseleisse hagiavalduse, paludes vaidlusalune otsus tühistada. Samal päeval Üldkohtu kantseleisse laekunud eraldi dokumendiga esitas Kreeka Vabariik ELTL artiklite 278 ja 279 alusel ajutiste meetmete kohaldamise taotluse, paludes peatada selle otsuse täitmine. Üldkohtu presidendi määrusega kohtuasjas Kreeka *vs.* komisjon (T-52/12, EU:T:2012:447) peatati vaidlusaluse otsuse täitmine osas, milles Kreeka Vabariiki kohustati abisaajatelt tagasi nõudma kokkusobimatu abi, mis oli märgitud vaidlusaluse otsuse artiklis 1.

16 Kreeka Vabariik esitas vaidlusaluse otsuse tühistamisnõude põhjenduseks seitse väidet. Üldkohus jättis vaidlustatud kohtuotsusega hagi tervikuna rahuldamata.

Menetlus Euroopa Kohtus ja poolte nõuded

17 Kreeka Vabariik esitas 30. septembril 2014 Euroopa Kohtu kantseleisse jõudnud dokumendis ELTL artiklite 278 ja 279 alusel ajutiste meetmete kohaldamise taotluse, milles palus Euroopa Kohtul eeskätt peatada vaidlustatud kohtuotsuse täitmine kuni apellatsioonkaebuse kohta kohtuotsuse kuulutamiseni.

18 Euroopa Kohtu asepresident jättis viidatud ajutiste meetmete kohaldamise taotluse rahuldamata määrusega Kreeka *vs.* komisjon (C-431/14 P-R, EU:C:2014:2418), kuna see ei vastanud *fumus boni juris*'e tingimustele.

19 Euroopa Kohtu kantseleisse 2. märtsil 2015 saabunud kirjas taotles Kreeka valitsus Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 16 kolmanda lõigu alusel, et Euroopa Kohus tuleks kokku suurkojana. See taotlus rahuldati.

20 Apellatsioonkaebuses palub Kreeka Vabariik Euroopa Kohtul:

— tühistada vaidlustatud kohtuotsus ja vaidlusalune otsus ning

— mõista kohtukulud välja komisjonilt.

21 Komisjon palub Euroopa Kohtul:

— Jätta apellatsioonkaebus vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata või põhjendamatuse tõttu rahuldamata ning

— mõista kohtukulud välja Kreeka Vabariigilt.

Apellatsioonkaebus

Esimene väide, mis puudutab mõistet „riigiabi“, põhjendamiskohustust ja tõendite moonutamist

Poolte argumendid

22 Esimese väite esimeses osas heidab Kreeka Vabariik Üldkohtule ette, et viimane eiras ELTL artikli 107 lõiget 1, moonutades fakte ja kvalifitseerides neid ekslikult, kui ta järeldas, et riigi ressurssideks tuleb lugeda kohustuslikke kindlustusmakseid, mida 2008. ja 2009. aastal tasusid põllumajandusettevõtjad, kellele ELGA maksis nende aastate jooksul hüvitusabi.

23 Esiteks tugines Üldkohus kohtuotsusele Freskot (C-355/00, EU:C:2003:298), et järeldada, et kõnealune abi kujutas endast riigiabi. Viidatud kohtuotsuse punktis 87 leidis Euroopa Kohus hoopis, et nimetatud kohtuotsuse aluseks olnud kohtuasjas ei olnud tal vajalikke faktilisi ja õiguslikke asjaolusid, et otsustada ELGA antud toetuste riigiabiks kvalifitseerimise üle.

24 Teiseks jättis Üldkohus ekslikult kõrvale selle, et põllumajandusettevõtjate tasutud sissemaksed on oma olemuselt eraõiguslikud ressursid – seda põhjusel, et seaduse nr 1790/1988 artikli 5a kohaselt arvestati neid riigi tuludeks. Kreeka Vabariik märgib, et sellest artiklist tuleneb, et ELGA kasuks tehtavat spetsiaalset kindlustusmakset kogus riik või pangad enne, kui see ELGA-le maksti.

25 See, kui seadusandja kehtestab korra, kuidas riigi kogutud spetsiaalne kindlustusmakse tasutakse ELGA-le, ei muuda seda makset riigi vahendiks. Nimelt, kui nõustuda sellise tõlgendusega, siis sellise makse määratlemine eraõiguslikuks ressursiks või riigi ressursiks sõltuks viisist, kuidas seda kogutakse, ning seetõttu tuleks riigi poolt saadud makseid eristada nendest maksetest, mida pankade vahendusel ELGA-le üle kantakse. Lisaks, kui riik saaks kõnealused vahendid ilma, et tal oleks kohustust need tervikuna edasi kanda, ei oleks ta seaduse nr 1790/1988 artikli 5a lõikes 16 sätestanud, et ta saab vahendustasu võtta.

26 Seetõttu on riik või pangad üksnes spetsiaalseid kindlustusmakseid koguvad vahendajad või tasulised maksukogujad. See makse on vaid ELGA tulu ning sellele ei kohaldata avalikku järelevalvet, vaid seda üksnes koguvad pangad ja riik, et see siis ELGA-le edasi kanda, ilma et need oleksid kordagi pädeva asutuse käsutuses.

27 Esimese väite teises osas heidab Kreeka Vabariik Üldkohtule ette seda, et ta rikkus oma põhjendamiskohustust, jättes vastamata argumendile, et spetsiaalsed kindlustusmaksed oleks tulnud maha arvata tagasinõudmisele kuuluvast riigiabi summast, sest – võttes arvesse asjaolu, et väidetavat abi saanud kindlustatud põllumajandusettevõtjad tasusid need 2008. ja 2009. aastal – ei vasta need tingimusele, mis puudutab majandusliku eelise olemasolu.

28 Teise võimalusena väidab Kreeka Vabariik, et Üldkohus kohaldas seda tingimust käesoleva juhtumi asjaoludele ekslikult, kuna nende maksete olemasolu tõttu oli hüvitusabil konkurentsile üksnes piiratud, kui üldse mingi mõju. Tema hinnangul tõlgendas Üldkohus koguni vaidlustatud otsust nii, et see läheb vastuollu *reformatio in peius* keeluga.

29 Komisjon vaidleb vastu nii faktide moonutamist puudutava väite vastuvõetavusele kui ka selle väite kahe osa põhjendatusele.

Euroopa Kohtu hinnang

30 Mis puudutab esimese väite esimest osa, siis tuleb meenutada, et mis puudutab argumenti, et Üldkohus on fakte moonutanud, siis tuleneb ELTL artikli 256 lõike 1 teisest lõigust ja Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 58 esimesest lõigust, et üksnes Üldkohus on pädev esiteks tuvastama asjaolusid – välja arvatud juhtudel, kui tema tuvastuste sisuline ebatäpsus tuleneb talle esitatud dokumentidest – ja teiseks, neid asjaolusid hindama (kohtuotsused General Motors *vs.* komisjon, C-551/03 P, EU:C:2006:229, punkt 51, ja ThyssenKrupp Nirosta *vs.* komisjon, C-352/09 P, EU:C:2011:191, punkt 179).

31 Seega ei ole faktide hindamine kui selline Euroopa Kohtu kontrollile alluv õigusküsimus, välja arvatud juhul, kui on moonutatud Üldkohtule esitatud tõendeid (kohtuotsused Archer Daniels Midland ja Archer Daniels Midland Ingredients *vs.* komisjon, C-397/03 P, EU:C:2006:328, punkt 85, ja ThyssenKrupp Nirosta *vs.* komisjon, C-352/09 P, EU:C:2011:191, punkt 180).

32 Kui hageja väidab, et Üldkohus on moonutanud tõendeid, peab ta ELTL artikli 256, Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artikli 58 esimese lõigu ning Euroopa Kohtu kodukorra artikli 168 lõike 1 punkti d kohaselt osutama täpselt tõenditele, mida Üldkohus on moonutanud, ning tooma välja hindamisvead, mis tema arvates on selle moonutamise põhjustanud. Lisaks ilmneb Euroopa Kohtu väljakujunenud kohtupraktikast, et moonutamine peab toimikumaterjale arvestades olema ilmne, ilma et oleks vaja fakte ja tõendeid uuesti hinnata (kohtuotsused Lafarge *vs.* komisjon, C-413/08 P, EU:C:2010:346, punkt 16 ja seal viidatud kohtupraktika, ning Austria *vs.* Scheucher-Fleisch jt, C-47/10 P, EU:C:2011:698, punkt 59 ja seal viidatud kohtupraktika).

33 Käesolevas asjas sedastas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 122-128 ja 130-132 järgmist:

„122 Komisjon meenutas [vaidlusaluses] otsuses, et Euroopa Kohus oli juba märkinud kohtuotsuses Freskot [(C-355/00, EU:C:2003:298)], et „kõnesolev riigisisene seadusandja on selgelt sätestanud, et ELGA makstavaid hüvitisi rahastatakse riigi ressurssidest ja need on seostatavad riigiga Euroopa Kohtu praktika tähenduses (Vt eelkõige kohtuotsus Prantsusmaa *vs.* komisjon, [C-482/99,] EU:C:2002:294, punkt 24)“ (põhjendus 58).

123 Sellega seoses märkis komisjon järgmist:

„[…] seaduse 1790/1988 artiklist 5a […] ja teistest kehtivatest Kreeka õigusnormidest [ilmneb], et ELGA eelarvetulusid, mis saadakse spetsiaalsest maksest, kogub maksuamet, need kantakse riigi tuludena riigieelarvesse ning makstakse välja ELGA-le põllumajandusministeeriumi (mis on nüüd maaelu arengu ja toiduministeerium) eelarvele. Asjaolust, et need maksed kirjendatakse riigi eelarvetuludena, piisab seega, et võtta seisukoht, et ELGA makstavad hüvitised tulevad riigi ressurssidest.“ (põhjendus 58).

124 Need järeldused, millele Kreeka Vabariik vastu ei vaidle, on piisavad, et järeldada, et hüvitiste maksmine osas, mis vastab põllumajandusettevõtjate kindlustusmaksetele, toimub riigi ressurssidest ja on riigile omistatavad.

125 Vastupidi Kreeka Vabariigi väidetele, ei saa põllumajandusettevõtjate kindlustusmaksetele vastavat osa toetustest lugeda eravahenditeks. Seetõttu ei takista asjaolu, et üks osa 2008. aasta hüvitistest oli rahastatud põllumajandusettevõtjate tehtud kindlustusmaksetest, järeldust, et tegu on riigiabiga, mida rahastatakse riigile omistatavatest ressurssidest.

126 Lisaks, vastupidi Kreeka Vabariigi väidetele, ei puuduta riigiabiks kvalifitseerimine põllumajandusettevõtjate tehtud kindlustusmakseid, vaid 2008. aastal tehtud väljamakseid. Sellega seoses tuleb meenutada, et esimese ja teise väite raames tuvastati, et ei meetmete hüvitav laad ega asjaolu, et neid põhjendatakse sotsiaalse eesmärgiga, ei ole takistuseks, et määratleda ELGA tehtud väljamakseid eeliseks.

127 Lisaks tunnistab Kreeka Vabariik, et põllumajandusettevõtjate tehtud maksed ei ole kohandatud riskiga ja et on võimalik, et teatud põllumajandusettevõtjad maksavad kindlustusmakseid ilma ELGA poolt tehtud hüvitusmakseid saamata. 2008. aastal tehtud väljamaksed olid seega sõltumatud põllumajandusettevõtjate tehtud kindlustusmaksetest ning kujutasid endast eelist, mida seda saanud ettevõtja ei oleks normaalsete turutingimuste juures saanud.

128 Eelnevast ilmneb, et komisjon järeldas õigustatult, et ELGA poolt 2008. aastal tehtud väljamaksed olid eelised, mida rahastati riigi ressurssidest, ehkki need olid osaliselt rahastatud põllumajandusettevõtjate kindlustusmaksetest. Kreeka Vabariik ei tõendanud, et komisjon oli teinud vea, määratledes need maksed riigiabiks.

[...]

130 [Vaidlusalusest] otsusest ilmneb, et ELGA poolt 2009. aastal tehtud hüvitismaksed kogusummas 415 019 452 eurot tehti ministrite määruse alusel. Tuleb meenutada, et ministrite määrusega nähti erakorraliselt ette 425 miljonit eurot hüvitisi 2008. aastal kantud kahju eest, ja et nende hüvitiste maksmiseks võttis ELGA pangast riigi tagatisega laenu kogu selle summa ulatuses […]

131 Sellest tuleneb, et komisjon tuvastas õigustatult, et 2009. aastal tehtud hüvitismakseid ei rahastatud ELGA-le kohustusliku kindlustusskeemi alusel tehtud kindlustusmaksetest […].

132 Seetõttu ei saa vastupidi Kreeka Vabariigi väidetele järeldada, et 2009. aastal põllumajandusettevõtjate poolt kohustuslikku kindlustusskeemi tehtud maksed rahastasid ühte osa 2009. aastal tasutud abist.“

34 Siin korratud Üldkohtu hinnanguid silmas pidades tuleb seega faktide moonutamist käsitlev argument algusest peale tagasi lükata, kuna Kreeka Vabariik ei tõenda oma argumentides, et moonutamine on toimikumaterjale arvestades ilmne.

35 Mis puudutab teiseks argumenti, et Üldkohus on ekslikult fakte kvalifitseerinud, siis tuleb järeldada, et Üldkohus tuvastas esmalt vaidlustatud kohtuotsuse punktis 126, et riigiabiks kvalifitseerimine ei puuduta põllumajandusettevõtjate tehtud spetsiaalseid kindlustusmakseid, vaid ELGA poolt makstud hüvitusabi; märkis seejärel selle kohtuotsuse punktis 127, et 2008. aastal tehtud maksed olid nendest kindlustusmaksetest sõltumatud; ning lõpuks rõhutas nimetatud kohtuotsuse punktides 130-132, et 2009. aastal tehtud makseid ei rahastatud kindlustusmaksetest, vaid selle tarvis pangalt võetud riigi tagatisega laenust; seetõttu võis Üldkohus õigusnormi rikkumata järeldada, et need maksed olid eelised, mida rahastati riigi ressurssidest.

36 Kolmandaks ei ole Üldkohus õigusnormi rikkunud ka siis, kui ta tugines vaidlustatud kohtuotsuse punktis 122 kohtuotsuse Freskot (C-355/00, EU:C:2003:298) punktile 81, kuna viimati nimetatud kohtuotsuses leidis Euroopa Kohus viidatud punktis seaduse nr 1790/1988 artikli 5a varasema redaktsiooni kohta (mis on sisuliselt identne vaidlusele kohaldatava redaktsiooniga), et nendes õigusnormides on „selgelt sätestanud, et ELGA makstavaid hüvitisi rahastatakse riigi ressurssidest ja need on seostatavad riigiga Euroopa Kohtu praktika tähenduses“.

37 Lisaks tuleb märkida, et Kreeka Vabariik ei vaidle vastu sellele, et spetsiaalse kindlustusmakse sissemaksed – kui neid kogus maksuamet – läksid riigieelarvesse.

38 Mis puudutab esimese väite teist osa, siis tuleb meenutada, et Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika kohaselt ei tähenda Euroopa Liidu Kohtu põhikirja artiklis 36 ja artikli 53 esimeses lõigus sätestatud Üldkohtu kohustus otsuseid põhjendada, et Üldkohus peab esitama põhjenduskäigu, milles analüüsitakse ammendavalt ja ühe kaupa menetluse poolte kõiki argumente. Põhjendus võib seega olla tuletatav, kui see võimaldab huvitatud isikutel mõista põhjendusi, millele Üldkohus tugineb, ning kui Euroopa Kohtul on piisavalt teavet kohtuliku kontrolli teostamiseks apellatsioonimenetluses (vt eelkõige kohtuotsus A2A *vs.* komisjon, C-320/09 P, EU:C:2011:858, punkt 97).

39 Käesolevas asjas märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 126, et vastupidi Kreeka Vabariigi väidetele, ei puuduta riigiabiks kvalifitseerimine põllumajandusettevõtjate tehtud kindlustusmakseid, vaid 2008. aastal tehtud väljamakseid ELGA poolt.

40 Lisaks viitas Üldkohus punktis 126 oma hinnangutele, mis tehti hagi esimese ja teise väite hindamise raames. Selle hindamisega seoses täpsustas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 70, et „asjaolu, et ELGA poolt 2009. aastal tehtud maksete eesmärk oli hüvitada põllumajandustoodangule halbade ilmastikuolude poolt tehtud kahjud, ei välista eelise olemasolu ja riigiabiks määratlemist“; ning märkis selle kohtuotsuse punktis 102, et „väljakujunenud kohtupraktika kohaselt kahjustatakse konkurentsi, kui teatav meede vähendab selle adressaadist ettevõtja kulusid ja tugevdab seega tema seisundit teiste konkureerivate ettevõtjatega võrreldes“.

41 Selles olukorras tuleb märkida, et vaidlustatud kohtuotsuse põhjendused vastavad käesoleva kohtuotsuse punktis 38 esitatud nõuetele.

42 Lisaks, olles tuvastanud, et 2008. ja 2009. aastal tehtud hüvitusabi maksed olid sõltumatud põllumajandusettevõtjate tehtud kindlustusmaksetest, võis Üldkohus ilma õigusnormi rikkumata järeldada, et need väljamaksed kujutasid endast eelist, mida seda saanud ettevõtja ei oleks normaalsete turutingimuste juures saanud, ja et need mõjutasid seega konkurentsi.

43 Nimelt, võttes arvesse põllumajandusettevõtjate poolt tasutud kindlustusmaksete sõltumatust nende ettevõtjate saadud hüvitusabist, ei saa järeldada, et need kindlustusmaksed olid spetsiaalsed koormised, mida tuli maksta eelise pealt, mis siinses asjas koosnes nimetatud abi maksmisest, ega seda, et nimetatud sissemaksed olid lahutamatu osa kõnealuse eelise kehtestamisest. Niisiis võis Üldkohus õigustatult järeldada, et siinses asjas võis komisjon põhjendatult keelduda ELTL artikli 107 lõike 1 raames tegemast tasaarvestust nimetatud eelise ja nende kindlustusmaksete vahel (vt selle kohta kohtuotsus France Télécom *vs.* komisjon, C-81/10 P, EU:C:2011:811, punktid 43 ja 48).

44 Sellest tuleneb, et esimene väite tuleb osaliselt vastuvõetamatuse tõttu jätta läbi vaatamata ja osaliselt põhjendamatuse tõttu rahuldamata.

Teine väide, mis puudutab mõistet „riigiabi“ ja põhjendamiskohustust

Poolte argumendid

45 Kreeka Vabariik heidab Üldkohtule ette, et viimane lükkas tagasi tema hagi esimese ja teise väite, tuginedes Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikale, mille kohaselt riigiabiks loetakse selline sekkumine, mis võib oma vormist sõltumata otseselt või kaudselt soodustada ettevõtjaid või mida tuleb pidada majanduslikuks eeliseks, mida kasusaajast ettevõtja tavalistes turutingimustes ei saaks (kohtuotsus Altmark Trans ja Regierungspräsidium Magdeburg, C-280/00, EU:C:2003:415, punkt 84 ja seal viidatud kohtupraktika). Sel viisil põhjendades eiras Üldkohus asjaolu, et need põhimõtted kehtivad üksnes normaalsete turu- ja majandustingimuste korral, mitte aga erandlikes tingimustes, milles Kreeka majandus 2009. aastal oli.

46 Kreeka Vabariik leiab, et selles erandlikus kontekstis oleks Üldkohus pidanud tõlgendama ja kohaldama ELTL artiklit 107 erinevalt ning konkreetsemalt hindama seda, kas 2009. aastal Kreeka põllumajandusettevõtjatele makstud hüvitusabi andis tegelikult neile eelise ja pani nad soodsamasse olukorda seoses nende majandustehingutega Euroopa Liidu sees.

47 Nimelt siis, kui Kreeka majandus oli selles ajavahemikus silmitsi rea eelarvemeetmetega, mille eesmärk oli majandust stabiliseerida, nt põllumajandusettevõtjate ülemaksustamine, erakorraliste ja solidaarsusmaksete kehtestamine, heaoluriigi lammutamine, käibemaksu tõstmine, kütteõli hinna tõus või palkade ja pensionide vähendamine, siis mis tahes „majanduslik eelis“, mida põllumajandusettevõtjad võisid ELGA-lt saada, oli algusest peale kustutatud.

48 Üldkohus jättis hindamata, kas selliste erandlike tingimuste korral suutis ministrite määrusega vastu võetud meetmete finantsmõju tegelikult ka mõjutada liikmesriikidevahelist kaubandust ja ohustada konkurentsi. Täpsemalt oleks tulnud kindlaks määrata, kas need erandlikud asjaolud võisid muuta neid tingimusi, mida kohaldatakse vähese tähtsusega abile, mis ei avaldanud liikmesriikidevahelisele kaubandusele ja konkurentsile tuntavat mõju.

49 Lõpuks väidab Kreeka Vabariik teise võimalusena, et Üldkohus ei hinnanud tema argumente täielikult.

50 Komisjon vaidleb vastu nii käesoleva väite vastuvõetavusele kui ka põhjendatusele.

Euroopa Kohtu hinnang

51 Esimese astme toimikust ilmneb, et Kreeka Vabariik ei esitanud Üldkohtus neid argumente, mida ta Euroopa Kohtus esitas ja mille kohaselt ei ole eespool käesoleva kohtuotsuse punktis 45 viidatud Euroopa Kohtu väljakujunenud praktika mõiste „riigiabi“ kohta kohaldatav siinses asjas, kuna Kreeka Vabariigis valitsesid 2009. aastal erandlikud majanduslikud tingimused.

52 Nimelt heitis Kreeka Vabariik komisjonile ette, et viimane ei selgitanud vaidlustatud otsuses piisavalt seda, kuidas hüvitusmaksete tegemine oli kõnealustele ettevõtjatele andnud konkurentsieelise, mis mõjutab liikmesriikidevahelist kaubandust ja mida võis seetõttu määratleda riigiabiks vaatamata sellele, et Kreeka majandus oli tol ajal sügavas kriisis.

53 Kuna Kreeka Vabariik esitas selle argumendi, siis ei saa järeldada, et see riik esitas muu argumendi kui selle, mis puudutab vaidlusaluse otsuse põhjenduse puudumist.

54 Seetõttu on argument, et Üldkohus eiras ELTL artikli 107 lõiget 1, jättes tuvastamata, et hüvitusabi maksmine tõsise kriisi kontekstis, milles Kreeka majandus 2009. aastal asus, ei olnud andnud asjaomastele põllumajandusettevõtjatele mis tahes konkurentsieelist ega mõjutanud ka liikmesriikidevahelist kaubandust, oma laadilt uus argument.

55 Seetõttu tuleb see argument vastuvõetamatuse tõttu tagasi lükata. Nimelt tuleneb väljakujunenud kohtupraktikast, et kui ühel poolel lubataks Euroopa Kohtus esitada esimest korda väide, mida ta ei ole esitanud Üldkohtus, tähendaks see, et tal on õigus Üldkohtus arutatud asjaga võrreldes laiendada kohtuvaidluse ulatust Euroopa Kohtus, kelle pädevus on apellatsioonimenetluses piiratud (vt selle kohta kohtuotsused Alliance One International ja Standard Commercial Tobacco *vs.* komisjon ja komisjon *vs.* Alliance One International jt, C-628/10 P ja C-14/11 P, EU:C:2012:479, punkt 111, ja Groupe Gascogne *vs.* komisjon, C-58/12 P, EU:C:2013:770, punkt 35).

56 Sellest tulenevalt on apellatsioonkaebuse teine väide vastuvõetav üksnes osas, kus Kreeka Vabariik heidab Üldkohtule sisuliselt ette seda, et ta ei vastanud argumendile, mis puudutas vaidlusaluse otsuse ebapiisavat põhjendamist.

57 Sellega seoses, nagu meenutati käesoleva kohtuotsuse punktis 38, ei tähenda Üldkohtu kohustus otsuseid põhjendada, et Üldkohus peab esitama põhjenduskäigu, milles analüüsitakse ammendavalt ja ühe kaupa menetluse poolte kõiki argumente. Põhjendus võib seega olla tuletatav, kui see võimaldab huvitatud isikutel mõista põhjendusi, millele Üldkohus tugineb, ning kui Euroopa Kohtul on piisavalt teavet kohtuliku kontrolli teostamiseks apellatsioonimenetluses (kohtuotsus Isdin *vs.* Bial-Portela, C-597/12 P, EU:C:2013:672, punkt 21).

58 Käesoleva kohtuotsuse punktis 41 on aga juba märgitud, et vaidlustatud kohtuotsuse põhjendus võimaldas pooltel ja eelkõige Kreeka Vabariigil mõista põhjendusi, millele Üldkohus tugines, et tuvastada majandusliku eelise olemasolu, mis võis kahjustada konkurentsi.

59 Tuleb lisada, et vastates argumendile, mis käsitles ebapiisavat põhjendust seoses konkurentsi kahjustamist ja kaubanduse mõjutamist puudutava tingimusega, täpsustas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktis 108, et „liidus alates 2008. aastast esinenud majanduskriis ei ole asjaolu, mis võiks kahtluse alla seada seda, et liidus on põllumajandussektoris elav konkurents“, ja et „[k]omisjon võttis pealegi vastu erinormid, et lubada teatud riigiabi majanduskriisi ajal, eelkõige [AÜR], mis välistas võimaluse tunnistada siseturuga kokkusobivaks abi, mis on antud põllumajandustoodete esmatootmise sektoris“.

60 Sellest tuleneb, et teine väide tuleb osaliselt vastuvõetamatuse tõttu jätta läbi vaatamata ja osaliselt põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Kolmas väide, mis puudutab ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b ekslikku tõlgendamist ja kohaldamist ning põhjendamiskohustust

Kolmanda väite esimene osa, mis puudutab ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b ekslikku tõlgendamist ja kohaldamist

– Poolte argumendid

61 Kreeka Vabariik heidab Üldkohtule ette, et see rikkus ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b, jättes hindamata küsimuse, kas komisjon oli vähemalt teinud ilmse hindamisvea, kuna ta keeldus seda sätet kohaldamast, ehkki Kreeka majanduses esinesid tõsised häired.

62 Samuti ei hinnanud Üldkohus tema argumente, mis puudutasid komisjoni poolt ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b kohaldamisala ekslikku piiramist – võttes arvesse erandlikke tingimusi Kreeka majanduses 2009. aastal –, ja mis eristusid tingimustest, mida käsitles AÜR. Kuna Üldkohus tugines muudetud AÜR-ile, keeldus ta kohaldamast seda sätet vahetult, ehkki ta meenutas, et komisjoni teatiste kehtivus sõltus sellest, et need teatised on kooskõlas EL toimimise lepingu sätetega.

63 Komisjoni sõnul tugineb Kreeka Vabariik hilinenult Kreeka majanduskriisi erandlikule olukorrale asjaolude toimumise ajal, mida ta Üldkohtus ei tõendanud. Seetõttu ei saanud ta Euroopa Kohtus kehtivalt väita, et see olukord, mida ei ole tõendatud, oleksid pidanud ajendama Üldkohut tegema erineva järelduse seoses ELTL artikli 107 lõike 3 punktiga b. Komisjon vaidleb vastu ka nende argumentide põhjendatusele.

– Euroopa Kohtu hinnang

64 Mis puudutab apellatsioonkaebuse kolmanda väite esimese osa vastuvõetavust, siis ilmneb esimese astme toimikust, et põhjendamaks hagi neljandat väidet (millega ta heitis komisjonile ette kaalutlusõiguse halba kasutamist ning ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b ekslikku tõlgendamist ja kohaldamist) esitas Kreeka Vabariik tõendeid, mis tema seisukohast suutsid näidata tõsise häire olemasolu terves Kreeka majanduses 2009. aastal.

65 Seetõttu – nagu märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktides 32 ja 34 –, ehkki vaidlustatud kohtuotsuse punktidest 185-188 ilmneb, et hagi neljandale väitele vastates ei võtnud Üldkohus seisukohta küsimuses, kas 2009. aastal esines tõsine häire Kreeka majanduses, võib Kreeka Vabariik väita Euroopa Kohtus, et Üldkohus on õigusnormi rikkunud, kuna ta lükkas tagasi tema argumendid, mille kohaselt selline häire põhjendas ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b kohaldamist juhtumi asjaoludele.

66 Põhiküsimuse osas tuleb meenutada, et Üldkohus sedastas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 185-188 järgmist:

„185 Mis puudutab neljanda väite raames esitatud argumente, siis tuleb järeldada, et vastupidi Kreeka Vabariigi väidetele pidi komisjon lähtuma [AÜR-ist], mitte aga vahetult kohaldama ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b, et hinnata ELGA poolt 2009. aastal tehtud maksete kokkusobivust Kreekat tabanud majanduskriisi tõttu.

186 Nimelt ilmneb kohtupraktikast, et käitumisreegleid vastu võttes ja nende avaldamisega teada andes, et ta kavatseb neid edaspidi nendega hõlmatud juhtumitele kohaldada, piirab komisjon seda kaalutlusõigust ega saa neist reeglitest kõrvale kalduda, ilma et tema suhtes olenevalt olukorrast rakendataks sanktsioone selliste õiguse üldpõhimõtete rikkumise eest nagu võrdne kohtlemine või õiguspärase ootuse kaitse (vt kohtuotsus Saksamaa jt *vs.* Kronofrance, [C-75/05 P ja C-80/05 P, EU:C:2008:482], punkt 60 ja seal viidatud kohtupraktika; kohtuotsus […] Holland Malt *vs.* komisjon, C-464/09 P, [EU:C:2010:733], punkt 46).

187 Niisiis on riigiabi konkreetses valdkonnas komisjonile siduvad tema vastu võetud juhised ja teatised, tingimusel, et need ei kaldu kõrvale aluslepingu sätetest (vt kohtuotsus Holland Malt *vs.* komisjon, [C-464/09 P, EU:C:2010:733], punkt 47 ja seal viidatud kohtupraktika).

188 Seetõttu tuleb tagasi lükata Kreeka Vabariigi argumendid, et Kreeka majanduses esinenud tõsise häire tõttu, mis oli tingitud Kreekat alates 2008. aasta lõpust ja 2009. aastast tabanud majanduskriisist, oleks komisjon pidanud tunnistama ELGA poolt 2009. aastal tehtud maksed kokkusobivaks vahetult ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b põhjal.“

67 ELTL artikli 107 lõike 3 punktis b on märgitud: „[s]iseturuga kokkusobivaks võib pidada […] abi […] mõne liikmesriigi majanduses tõsise häire kõrvaldamiseks“.

68 Nagu Üldkohus meenutas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 159-161, siis tuleneb Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast, et komisjonile ELTL artikli 107 lõike 3 kohaldamise raames kuuluv kaalutlusõigus eeldab keerukate majanduslike ja sotsiaalsete hinnangute andmist (kohtuotsused Saksamaa jt *vs.* Kronofrance, C-75/05 P ja C-80/05 P, EU:C:2008:482, punkt 59; ja Banco Privado Português ja Massa Insolvente do Banco Privado Português, C-667/13, EU:C:2015:151, punkt 67).

69 Lisaks, nagu Üldkohus meenutas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 186 ja 187, ilmneb samuti Euroopa Kohtu väljakujunenud praktikast, et käitumisreegleid vastu võttes ja nende avaldamisega teada andes, et ta kavatseb neid edaspidi nendega hõlmatud juhtumitele kohaldada, piirab komisjon ise seda kaalutlusõigust ega saa neist reeglitest kõrvale kalduda, ilma et tema suhtes olenevalt olukorrast rakendataks sanktsioone selliste õiguse üldpõhimõtete rikkumise eest nagu võrdne kohtlemine või

õiguspärase ootuse kaitse (kohtuotsused Holland Malt *vs.* komisjon, C-464/09 P, EU:C:2010:733, punkt 46; ja Banco Privado Português ja Massa Insolvente do Banco Privado Português, C-667/13, EU:C:2015:151, punkt 69).

70 Siiski on konkreetselt riigiabi valdkonnas komisjoni vastu võetud juhised ja teatised talle kohustuslikud tingimusel, et need ei kaldu kõrvale EL toimimise lepingu, sh eelkõige selle artikli 107 lõike 3 punkti b sätetest (vt selle kohta kohtuotsus Holland Malt *vs.* komisjon, C-464/09 P, EU:C:2010:733, punkt 47), ning nende kohaldamine ei riku õiguse üldpõhimõtteid, nagu võrdse kohtlemise põhimõte, eriti erandlikes olukordades, mis erinevad viidatud juhistes toodud olukordadest ja mis iseloomustavad mõne liikmesriigi kindlat majandusharu.

71 Seetõttu ei saa komisjon esiteks eirata ELTL artikli 107 lõiget 3 (võttes vastu juhiseid, milles on toime pandud õigusnormi rikkumine või tehtud ilmne hindamisviga) ega neid juhiseid vastu võttes loobuda selle sättega talle antud kaalutlusõiguse kasutamisest. Seega, kui ta võtab selle võimu kasutamise raames vastu seda laadi juhiseid, peab neid juhiseid pidevalt kontrollima, et need hõlmaks mis tahes suuri arenguid, mida need aktid ei käsitlenud.

72 Teiseks ei vabasta nende juhiste vastu võtmine komisjoni kohustusest hinnata konkreetseid erandlikke asjaolusid, millele liikmesriik mingis kindlas juhtumis viitab, et taotleda ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b vahetut kohaldamist, ega vabasta teda ka kohustusest (olenevalt olukorrast) põhjendada sellise taotluse rahuldamata jätmist.

73 Siinses asjas ei ole vaidlust selles, et arvestades liikmesriike ja eelkõige Kreeka Vabariiki tabanud majanduskriisi mõju nimelt liidu põllumajandustoodete esmatootmise sektorile, kasutas komisjon ELTL artikli 107 lõike 3 punktis b talle antud kaalutlusõigust AÜR-i ja hiljem muudetud AÜR-i vastu võttes, kuna nii esimene kui ka teine akt viitasid sellele sektorile.

74 Tuleb märkida, et kuigi Kreeka Vabariik väitis Üldkohus, et siinses asjas tuleks vahetult kohaldada ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b – vaatamata sellele, et vastu oli võetud AÜR-i ja muudetud AÜR-iga kehtestatud suunised –, ei väitnud ta seda taotlust põhjendades, et siinses asjas esinevad konkreetsed erandlikud asjaolud kõnealuses põllumajandustoodete esmatootmise sektoris, millele on viidatud käesoleva kohtuotsuse punktides 70 ja 72.

75 Nimelt ilmneb toimiku materjalidest, et Kreeka Vabariigi poolt Üldkohtus esitatud tõenditega sooviti näidata väga tõsist häiret Kreeka majanduses alates 2008. aasta lõpust ja 2009. aastal, kuid need asjaolud ei suutnud aga õiguslikult piisavalt tõendada, et selles majanduses esinesid konkreetsed erandlikud asjaolud, mis oleksid olenevalt olukorrast pidanud ajendama komisjoni hindama vaidlusalust abi vahetult ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b alusel.

76 Seetõttu tuleb kolmanda väite esimene osa põhjendamatuse tõttu tagasi lükata.

Kolmanda väite teine osa, mis puudutab põhjendamiskohustust

– Poolte argumendid

77 Kreeka Vabariik heidab Üldkohtule ette seda, et viimane ei võtnud seisukohta Kreeka argumentide osas, mille kohaselt vaidlusalune otsus oli ebaproportsionaalne, kuna sellega kohustati tagasi nõudma samuti hüvitusabi seda osa, mis kujutas endast tegeliku kahju hüvitamist. Lisaks oli Kreeka põllumajandussektori olukord, mis oli hüvitusabi maksmise hetkel juba erakorraliselt keeruline, vaidlusaluse otsuse vastuvõtmise kuupäeval veelgi ebakindlam.

78 Täpsemalt jättis Üldkohus hindamata selle, mis ulatuses oli vaidlustatud otsuse see osa, milles määratakse põllumajandustootjatele tasutud summade tagasinõudmine, kooskõlas ELTL artikli 107 lõike 3 punkti b sätetega ja nendes artikli 14 lõike 1 nõukogu 22. märtsi 1999.aasta määruse (EÜ) nr 659/1999, millega kehtestatakse üksikasjalikud eeskirjad [ELTL artikli 108] kohaldamiseks (EÜT L 83, lk 1; ELT eriväljaanne 08/01, lk 339), sätetega.

79 Komisjon leiab, et need argumendid on liiga ebamäärased, kuna seal ei ole täpselt tuvastatud, millisele esimeses kohtuastmes esitatud argumendile Üldkohus ei olnud vastanud; ja leiab igal juhul, et need ei ole põhjendatud.

– Euroopa Kohtu hinnang

80 Esiteks, nagu komisjon põhjendatult väitis, vastas Üldkohus üksikasjalikult nii hagi viienda väite raames esitatud argumendile, mis puudutas proportsionaalsuse põhimõtte väidetavat rikkumist, kui ka hagi kuuenda väite raames esitatud argumendile, mis puudutas tagasinõutava abi summa arvutamist.

81 Teiseks ei näita Kreeka Vabariik õiguslikult piisavalt täpselt seda, millised muud argumendid esitas ta esimeses astmes, millele Üldkohus ei olnud vastanud.

82 Selles olukorras tuleb teine väiteosa jätta osaliselt põhjendamatuse tõttu rahuldamata ja osaliselt vastuvõetamatuse tõttu läbi vaatamata.

83 Sellest tuleneb, et kolmas väide ja järelikult kogu apellatsioonkaebus tuleb osaliselt vastuvõetamatuse tõttu jätta läbi vaatamata ja osaliselt põhjendamatuse tõttu rahuldamata.

Kohtukulud

84 Euroopa Kohtu kodukorra artikli 184 lõikes 2 on sätestatud, et kui apellatsioonkaebus on põhjendamatu, otsustab Euroopa Kohus kohtukulude jaotuse.

85 Vastavalt sama kodukorra artikli 138 lõikele 1, mida kodukorra artikli 184 lõike 1 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud.

86 Kuna komisjon on kohtukulude hüvitamist nõudnud ja Kreeka Vabariik on kohtuvaidluse kaotanud, tuleb kohtukulud välja mõista Kreeka Vabariigilt.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

1. Jätta apellatsioonkaebus rahuldamata.

2. Mõista kohtukulud välja Kreeka Vabariigilt.

Allkirjad